

<https://doi.org/10.37919/0201-419X-2023.99.2>

УДК 81'42:821.161.2

ЛІНГВОПОЕТИЧНА ОСНОВА ФЛОРОНОМЕНА СМЕРЕКА У ТВОРАХ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

ЛИТВИН

Олена Олександрівна,

кандидат філологічних наук, доцент
кафедри українознавства,
Харківський національний еконо-
мічний університет ім. Семе́на Куз-
не́ця;

пр. Науки, 9-А, м. Харків, 61166;
e-mail: elenasavvich@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6740-0661

Olena

LYTVYN,

candidate of philological sciences,
associate professor of the Department
of Ukrainian Studies,
Simon Kuznets Kharkov National
University of Economics;

9 A, Nauky Ave., Kharkiv, 61166
e-mail: elenasavvich@gmail.com

У статті здійснено лексико-семантичний аналіз флорономена «смерека» у творах Ольги Кобилянської. Схарактеризовано художньо-стилістичні функції комплексних мовно-образних засобів, у складі яких є зазначений флорономен, зокрема епітетні, метафоричні конструкції, порівняльні звороти, конструкції з асоціативним і символічним значенням. Доведено, що флорономен «смерека» є маркером поетичного ідіолекту письменниці. Простежено індивідуально-авторські особливості функціонування флорономена «смерека» в художній картині світу Ольги Кобилянської.

Ключові слова: лінгвопоетика, флорономен, мовний образ, епітет, символ, метафора, порівняльний зворот, ідіолект, Ольга Кобилянська.

У сучасній лінгвістиці індивідуальний стиль художника слова вивчають із урахуванням співвідношення мови й мислення, способів відтворення в тексті позамовної дійсності, індивідуально-авторської картини світу крізь призму її національно-мовної моделі. Художній текст відтворює пізнану людиною дійсність, й увага до його особливостей і закономірностей організації є наслідком поглиблення пізнавального процесу, головною дійовою особою якого є людина, її внутрішній світ.

Аналіз індивідуальної мовної системи письменника через дослідження лінгвопоетики флорономенів у художньому тексті

сприяє виробленню більш повного, об'єктивного уявлення про його мовну картину світу, ідіостильові риси. Постать Ольги Кобилянської та її творчість – складний, багатовимірний феномен, що демонструє своєрідність світобачення, втілену в динамічних мовних образах, та потребує різнобічного висвітлення.

Мета дослідження – декодувати лінгвопоетичну основу лексичної семантики флорономена *смерека*, його функціонально-стилістичну роль і регіональну специфіку в мовотворчості Ольги Кобилянської.

В основі поетичної мови, зауважує С.Я. Єрмоленко, лежить «особливий характер конкретно-чуттєвого бачення світу, орієнтація на емоційно-естетичне сприйняття його» [Єрмоленко 1999: 323]. Особливості творчої індивідуальності Ольги Кобилянської, що, безперечно, впливали з її світосприймання, темпераменту, світогляду, засвідчені в образах природи, які стають засобом розкриття внутрішнього світу персонажів. Буквинська художниця слова в багатьох творах виступає поетом-пейзажистом: «Характерними рисами творчості Ольги Кобилянської є особлива меланхолія, незвичайна ніжність відчуття, небувала чутливість до краси природи, щирий ліризм, глибоке розуміння жіночого серця» [Горай 2013: 19].

Неоромантичний моральний ідеал вільної, творчої, сильної особистості, що вічно прагне до висот добра і краси, письменниця окреслює в параметрах своєрідної модерної образно-стильової манери, яка поєднує в собі ознаки експресіоністичного, символістського та імпресіоністичного письма [Починюк 2005: 168]. Як зазначає О.Г. Муромцева: «Творчим методом Ольги Кобилянської є реалізм, але дуже обережно, десь у дужках, зазначається в сучасному літературознавстві про використання Ольгою Кобилянською художніх досягнень інших методів, насамперед символізму. Між тим урахування цієї обставини багато що прояснює в художній системі письменниці, яка законірно постає як органічна частина не тільки українського, а й світового контексту літератури» [Муромцева 2008: 204]. Дослідниця зауважує, що «одним із прийомів, властивих творчості представників символізму, було виділення ключових слів-символів, які служать багатьом цілям: і донесенню до читача ідеї твору, і розкриттю характеру героя, і збудженню в читача

роботи думки й серця в тому напрямку, на який хоче звернути його автор. Звідси посилена увага до семантики слова, використання не тільки діючих, а й потенційних сем, що, служачи насамперед меті художньо-літературній, об'єктивно сприяло розвиткові лексико-семантичної системи мови. Подібні словесні лейтмотиви, словесні символи властиві й ряду творів Ольги Кобилянської. Вони забезпечують внутрішню єдність твору, одночасно виступаючи сконденсованим вираженням провідної ідеї письменниці» [там само].

Одним із засобів збагачення українського художнього мовлення є символічне вживання слів. Символісти сприймають слово-символ як власне поезію, понад те, символ у них стає основою структури тексту, тобто і сам текст набуває символічного значення. Такі одиниці об'єднують і структурують усі смислові компоненти твору. А оскільки мова символічна загалом, то в ній можливе існування безлічі слів-символів [Маленко 2010: 301]. Особливого значення набувають дослідження індивідуально-авторської символіки художніх текстів, оскільки вона є відбитком загальнонаціональної культури, а також увірадне уявлення про індивідуальну мовну картину світу письменника.

Мова творів Ольги Кобилянської багата образами й символами природи, у яких ключову роль відіграють флорономени. Зображуючи природу, письменниця використовує народнопоетичні образи-символи, які сприяють увіразненню зображуваного. Знання символіки флорономенів формуються переважно на підсвідомому рівні під впливом міфів, легенд, пісень, фразеологізмів, літературних творів, звичаїв, обрядів, ритуалів. Рослинні символи виникли з найдавніших міфологічних уявлень про світобудову й виражають загальнолюдські та національні архетипи. Мовний знак стає символом, коли розширюється за межі простих співвідношень і набуває складних асоціацій. Тонко відчуваючи красу природи, письменниця дала майстерні зразки пейзажної лірики, натхнені красою карпатських гір.

Серед номенів на позначення дерев у мовотворчості Ольги Кобилянської – *смерека*. Найбільш часто цей флорономен засвідчений у щоденниках. В образній системі творів *смерека*

виступає ідіостильовою домінантою, що символізує гірський ландшафт, здебільшого набуваючи позитивної оцінної семантики, – маркер сили, краси, могутності: *Я понесла би її, куди б і не зайшла, оцю батьківщину мою, гори мої, **смереківі** великани мої, їх красу і силу та могутню поезію їх* [Кобилянська 1956 I: 244]. Для письменниці *смереки* є одним із символів батьківщини, що уособлює поетичну красу рідного Карпатського краю, його велич і силу.

Дослідники творчості Ольги Кобилянської відзначають, що природа в ній «виступає дійовою особою психологічного ряду, яка співпереживає найтонші порухи душевного стану героїв» [Кардашук 2011: 324]: *Часто мені хочеться простягти руки до тих **смерек** на горах, схожих на чудову казку... Візьміть мене! Серед вас панує любов... і спокій... священний спокій...* [Кобилянська 1982: 14]; *Так, вони були й лишилися такі самі, мої зелені, чудові гори з зеленими **смереками**, що шепотять на вітрі, спокійні, сповнені невимовної поезії. Сама любов, любов...* [Кобилянська 1982: 152]. Смереки в наведених прикладах асоціюються з душевним станом ліричного героя, символізуючи любов і спокій. Не зазнавши жіночого щастя, Ольга Кобилянська втілила свою любов в символічних образах природи: *Ліс, місяць, **смереки** – ось хто моя пара. Я не хочу силувати себе до спокою, бо це не життя... Хоч би мені довелось до крові битися чолом об кожну ялинку, я однаково хотітиму в ліс...* [Кобилянська 1982: 128].

Флорономен *смерека* в індивідуально-авторській мовній картині світу антропоморфізується, вербалізуючи загальнолюдські та національні архетипи. Любов у авторки асоціюється з тугою, тож і *смерека* символізує ці почуття: *Коли я часом після заходу сонця дивлюся в той бік, де височать лісі гори з поодинокими високими **смереками**, мене огортає туга за любов'ю. Нічого мені не хочеться, тільки любові, і не якоїсь, а вільної любові* [Кобилянська 1982: 128]. Як асоціат туги й самотності, *смерека* є частотним в аналізованих текстах: *Що ж я хотіла написати? Ага, насамперед про чудову казкову природу, про гори, мовчазні й могутні, що височать до неба, вкриті сизим серпанком туману, про зелені молоді **смереки**, що тужливо*

простягають руки до неба, чи, може, вниз до людей, благаючи любові [Кобилянська 1982: 128]. Письменниця шукала гармонії між людиною і природою, розглядала останню як одне із джерел духовного збагачення людини. І не випадково, мабуть, до слова «природа» Ольги Кобилянська вжила епітет *казкова*.

Асоціатами флороназви *смерека* є подекуди контрастні психологічні стани героїв: місце спокою і сили або ж неспокою і болю: *Біль і гнів погнали мене аж на гору під ці смереки, де я колись сиділа, сповнена надій. Надія – це отрута, спокуса. Геть надію! Тут нічого не змінилося, ті самі тихі зелені смереки, тільки я стала інакша, ще нещадніша, ще бідніша, ще більше ошукана* [Кобилянська 1982: 111]; *Природа часто буває дзеркалом нашої душі... Над темними вершинами гір котиться важкий, сірий туман, захмарене небо невдоволено мовчить. Гірські смереки, на які налітає буря, схиляють свої горді верхів'я, ніби від нестерпного болю... А я ... сиджу самотою і дослухаюся до бурі в своїй душі, дослухаюся до волення шаленої, неприборканої туги... Що хоче те немудре серце? Чого воно не дає мені спокою? Що так немилосердно розхитує мої засади, як буря ті смереки нагорі?* [Кобилянська 1982: 166]. У наведеному контексті письменниця порівнює свій душевний неспокій, тугу з «розхитаним» серцем, стан якого подібний до гойдання смереки.

Усамітненість як обставина життя письменниці спроектована на символічний зміст *смереки* – самотність, спричинена втратою близької людини: *Не раз пролежувала годинами під старезними смереками і їх лагідне шепотіння впливало успокоюючи на так зворушену дитячу душу. Тепер, коли я без дорогої бабуні така осамочена й не маю нікого, хто мене розумів би, ба лиш розуміти хотів, стали ліси й гори якимсь самотнім світом і притулком...* [Кобилянська 1956 I: 125]. Флорономен *смерека* – символ спогадів про минулі захоплення: *На одній вершині височить струнка могутня смерека. Аж любо глянути, як вона гордо утримує своє почесне місце, непорушна і нездолана. Я простягаю до неї руки... Ернсте Зерглере, це ти...* [Кобилянська 1982: 101]; *<...> я тиняюся, лютую, плачу, сміюся і голублю цей чудовий світ, голублю темні смереки...*

Під цими смереками ми ходили з Геньом, тепер я щодня дивлюсь на те місце, бо воно саме дивиться на мене... [Кобилянська 1982: 39].

Серед мовних одиниць, які формують ідіостиль письменниці, важливе місце посідають епітетні конструкції. Вони вербалізують і зовнішні ознаки дерева-символу *смереки*, і увиразнюють емоційні настрої персонажів. Переважають епітети, утворені внаслідок зорових асоціацій:

а) епітети з колірною семантикою: *зелений, густо зелений, лісова зелень, темно-синій*: *Там горить жовтим полум'ям між густо зеленими смереками...* [Кобилянська 1988: 498]; *Так, вони були й лишилися такі самі, мої зелені, чудові гори з зеленими смереками* [Кобилянська 1982: 152]; *Зелені смереки, ослонюючи і окидуючи густою тінню хату славної багачки, побожної і строгої господині Іванихи Дубихи* [Кобилянська 1988: 278]; *Об'ємисті групи старих бородатих смерек здавалися темно-сині...* [Кобилянська 1956 I: 227];

б) епітети на позначення інших зовнішніх ознак дерева. Це традиційні художні означення *висока, молода, стара, відвічна, могутня, крилата, ширококрила, струнка, старезна, поважна*, а також метафоричні, як-от *самотня, поважна*, оскільки пейзаж гармонуює з психологічним станом ліричного героя: *Ліс переповнений свіжим смоляним воздухом, а я лежу в м'якій серед відвічних смерек та через щілини сплетеного гілля шукаю синього неба* [Кобилянська 1988: 464]; *Лише старі смереки шуміли перед нею успокоюючи і горнулись охотно за вітром* [Кобилянська 1956 I: 91]. Метафоричні епітети, за допомогою яких письменниця змальовує красу рідного краю, сповнені особливої емоційності: *В низькій обширній старосвітській дорі, між поважними смереками, з дахом, що аж угинався, поміж цвітами, з ганком, оброслим блющем, з білим, як сніг, занавісами – найшов її* [Кобилянська 1956 III: 142]; *Широкі, крилаті віти смерек, десь недалеко них, розділюються гучно і без шелесту, і з-помежи них визирає нараз дівоча голова, пристроєна двома великими червоними маками, і знов зникає* [Кобилянська 1988: 362]; *Колишуться ледве помітно ширококрилі смереки. Щось шепочуть, перешіптуються – урочисто настроюються. Здавалося, святкують* [Кобилянська 1988: 340].

Серед образних засобів художнього мовлення О. Кобилянської – порівняння. Вони увиразнюють зображення, унаочнюють його, виявляють ставлення письменниці до зображуваного. Тож флорономен *смерека* в мовній палітрі письменниці є об'єктом як традиційних для української мовної картини світу, так і індивідуально-авторських порівнянь: *Юзька не було, вона – мати, стояла рівна, як смерека, лиш лице побіліло, як полотно, а уста скривилися, аж зуби показалися здолу* [Кобилянська 1956 III: 489]; *Коли я згадаю, як він стояв у неділю серед інших, міцний, мов смерека, з упертим, похмурим обличчям, розпашілими щоками й іскристими очима, наче лев, то міцно стискаю губи, щоб не крикнути вголос з жалю, що він належатиме іншій*» [Кобилянська 1982: 142]; <...> *Тетяна, не кажучи ні слова, встала нараз на рівні ноги і, випрямившись, мов смерека* <...> [Кобилянська 1988: 334]; *Стояла перед ним темнява, пряма, замкнена високим житом, мов смерека* [Кобилянська 1988 II: 80]; *В нього пишній профіль, Оксанко, і взагалі від голови до ніг поважний, темний, як та смерека* [Кобилянська 1956 III: 200]; *Він [Зерглер] має чудову постать, дуже й міцну, як смерека* [Кобилянська 1982: 38]. Як бачимо, у наведених контекстах письменниця окреслює характерні особливості *смереки* – висоту, могутність і, разом з тим, ніжність, струнку поставу.

Особисті переживання, враження від пережитих конкретних життєвих ситуацій втілилися в мовній палітрі Ольги Кобилянської, зокрема у творі «Битва», у характерному персоніфікованому порівнянні *смереки* зі старцями: *Старі, громами нарушені смереки, оставлені нетикано, стояли сумно, простягаючи, напіввисохлі рамена від себе далеко, мов безпомічні старці, силуючись дарма здержати вітер у своїм галуззі* [Кобилянська 1988: 487]. Виділене порівняння підкреслює невідворотність загибелі лісу, підсилює емоційність зображуваного.

Приєм персоніфікації й метафоризації лежить також в основі порівняння дівчини із самотньою *смерекою*, що уособлює несправджені надії і сподівання: *Минуло дуже багато часу, сталося багато подій, а я стояла і стою між ними, як самотня смерека, що сподівається на визволення з цього життя* [Кобилянська 1982: 84]; *А я ... стою осторонь самотня зі своїми темними очима й зі своєю любов'ю без взаємності, мов та*

висока самотна смерека на далекій горі на заході... [Кобилянська 1982: 145].

Прикметно, що флорономен *смерека* перебуває в центрі позитивного світосприйняття. Письменниця наділяє жінку з найкращими моральними рисами властивостями сестри-смереки: *«Некультурну»* знала я особисто, і ніяк не могла побороти охоти написати про ту **чудову жінку, вірну, чисту дитину природи, що, мов сестра смерік, поміж котрими проживала, – жила, розвивалася** [Кобилянська 1956 III: 215].

Аналіз ідіостильових особливостей функціонування поетизму *смерека* у творах Ольги Кобилянської засвідчує, що традиційне та оригінальне поєдналося в метафоричних конструкціях на позначення психологічного сприйняття пейзажів: ***Смереки на горах, обвислі інеєм, обвиті мрякою, дрімають*** [Кобилянська 1956 I: 198]; *Але по якимсь часі вона наново на хвилину перечікує. А з нею враз мов і всі смереки вліво і вправо. Одні над пропастю, другі горою, ніби й собі **станули*** [Кобилянська 1988: 403]. Крім статичних ознак, письменниця тонко підмічає динамічні, антропоморфізуючі образи доквілля в дієслівних метафоричних структурах: *Колишуться лиш легко, шумлять обережно. З нею враз **надслухують, а надслухуючи, притім щось ніби **пошіптують***** [Кобилянська 1988: 403]; *Люблю я також гуляти зовсім сама, коли мене **бачать** тільки смереки, притрушені снігом* [Кобилянська 1982: 117]; *Цієї ночі я вві сні була «дома», і мене знов **вітали** гори, мої давні гори й смереки* [Кобилянська 1982: 186]; *А коли я глянула на **високі зелені смереки**, вони мовчки **привітали мене і вдали, наче нікого більше з нашого товариства **не бачать***** [Кобилянська 1982: 190].

У мовній тканині художнього твору письменниці звукові образи вступають у складні комбінації із зоровими та чуттєвими. Досить часто джерело асоціацій пов'язане з людиною, її фізичним чи психологічним станом: ***Смереки на горах хиляться, потрясувані ним*** [вітром], ***мов у шаленім болю. Я тут, у долині, сиджу сама і прислухаюся вихрові своєї душі...*** [Кобилянська 1956 I: 173]; *<...> в душі щось **гірке горіло, мов руда висохла смеречина*** [Кобилянська 1988: 383]. *Спокійно дивляться на нас гори. Які ж вони гарні. Там угорі так тихо, ніби під кожною смерекою і ялицею **дрімає горе і ліс навіть не дихає,***

щоб не збудити його... А тут унизу, в нещасних людських серцях <...> [Кобилянська 1982: 159]. Як бачимо, метафори побудовані на перенесенні дій людини на елемент рослинного світу. Ці метафори, вбираючи в себе враження зорові, слухові й дотикові, з'єднують їх так, що реальна предметність набуває нових, непомічених якостей, або ж утрачає свої природні ознаки. Окрім зазначених семантико-стилістичних особливостей, флорономен *смерека* може набувати й сакралізованих ознак, перенесених з інших етнокультурних традицій: *Смерека уважалася циганами святим деревом, що охороняє від смерті і є товаришем цигана* [Кобилянська 1988: 288].

Отже, у мові художніх творів Ольги Кобилянської флорономен *смерека* має помітне функціонально-стилістичне навантаження. Він перебуває в асоціативно-образних зв'язках з номінаціями природного середовища, емоційних станів людини, трансформуючись у символ природного ландшафту і душевного стану людини. Позитивна оцінна семантика флорономена *смерека* пов'язана з трансформацією словесних образів сили, краси, могутності як у природі, так і в станах людей. В окремих контекстах цей поетизм вербалізує негативні конотації – тугу, біль, самотність, неспокій. Традиційно важливим словесно-зображальним і виражальним засобом у творах письменниці є епітет-кольоратив, який зокрема увиразнює зовнішні ознаки смерек, а також деталізує потрібний у мініконтекстах емоційний колорит, враження від описуваного, найточніші психологічні нюанси. Саме ці особливості образотворення відображають імпресіоністичну манеру письма Ольги Кобилянської.

Традиційне та індивідуально-авторське поєдналося в особливостях метафор і порівняльних конструкцій, які розширили конкретно-чуттєвий зміст і національний мовний колорит флорономена *смерека* в поетичному ідіолекті Ольги Кобилянської.

Горай Л.С. Слово зворушеного серця: бібліографічний нарис до 150-річчя від дня народження О. Кобилянської. Ужгород, 2013.

Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності (стилістика та структура мови). Київ, 1999.

Кардашчук О.В. Образ лісу в новелах Ольги Кобилянської. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: зб. наук. праць*. 2011. Вип. 7. С. 322–325. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_10_2011_7_74 (дата звернення: 14.11.2023).

Кобилянська О. Апостол Черні. Повість. Львів, 1994.

Кобилянська О. Повісті. Оповідання. Новели. Київ, 1988.

Кобилянська О. Твори: у 2 томах. Т. 2. Київ: Дніпро, 1988.

Кобилянська О. Твори: у 3 томах. Т. 1. Київ, 1956.

Кобилянська О. Твори: у 3 томах. Т. 3. Київ, 1956.

Кобилянська О.Ю. Слова зворушеного серця: Щоденники. Автобіографії. Листи. Статті та спогади. Київ, 1982.

Маленко О.О. Лінгво-естетична інтерпретація буття в українській поетичній мовотворчості (від фольклору до постмодерну). Харків, 2010.

Муромцева О.Г. Роль мовної практики О. Кобилянської в збагаченні семантичної структури слова. *З історії української літературної мови. Вибрані праці*. Харків, 2008. С. 204–213.

Починок Л.І. Ольга Кобилянська: Знайома постать у новому ракурсі. Кам'янець-Подільський, 2005.

REFERENCES

Horai, L.S. (2013). The word of a touched heart: a bibliographic essay for the 150th anniversary of the birth O. Kobylanska. Uzhhorod (in Ukr.).

Kardashchuk, O.V. (2011). The image of the forest in Olha Kobylanska's short stories. *Scientific journal of the NPU named after M.P. Dragomanov. Series 10. Problems of grammar and lexicology of the Ukrainian language: Collection of scientific works*, 7, 322–325. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_10_2011_7_74 (Accessed: 14.11.2023) (in Ukr.).

Kobylanska, O. (1956). Works: in 3 vol. Vol. 1. Kyiv (in Ukr.).

Kobylanska, O. (1956). Works: in 3 vol. Vol. 3. Kyiv (in Ukr.).

Kobylanska, O. (1988). Tales. Story. Novels. Kyiv (in Ukr.).

Kobylanska, O. (1988). Works: in 2 vol. Vol. 2. Kyiv: Dnipro (in Ukr.).

Kobylanska, O. (1994). Apostle Black. Story. Lviv (in Ukr.).

Kobylanska, O.Yu. (1982). Words of a Moved Heart: Diaries. Autobiographies. Letters. Articles and Memories. Kyiv (in Ukr.).

Malenko, O.O. (2010). Linguistic-aesthetic interpretation of existence in Ukrainian poetic language (From folklore to postmodernism). Kharkiv (in Ukr.).

Muromtseva, O.H. (2008). The role of O. Kobylianska's language practice in enriching the semantic structure of a word. *From the history of the Ukrainian literary language. Selected works* (pp. 204–213). Kharkiv (in Ukr.).

Pochynok, L.I. (2005). Olha Kobylianska: A familiar figure in a new perspective. Kamianets-Podilskyi (in Ukr.).

Yermolenko, S.Ya. (1999). Essays on Ukrainian literature (Stylistics and language structure). Kyiv (in Ukr.).

Статтю отримано 21.11.2023

Olena Lytvyn

THE LINGUOPOETIC BASIS OF FLORONOMEN SMEREKA IN THE WORKS OF OLHA KOBYLIANSKA

In modern linguistics, the individual style of a word artist is studied in terms of the relationship between language and thinking, the ways in which extra-linguistic reality reflects in the text, knowledge about the world, and the author's individual worldview. The analysis of an individual language system through the study of the linguistic poetics of floronomen in a literary text contributes to the development of the most complete, objective idea of the writer's linguistic picture of the world. The figure of Olha Kobylianska belongs to those who formed the basis for the self-awareness and self-determination of the Ukrainian people. The writer's work is a complex, multidimensional phenomenon that requires a multifaceted study.

The relevance of the chosen topic is due to the fact that the analysis of the language of Olha Kobylianska's fiction makes it possible to determine the specifics of the floronomen *smereka* in the individual author's word usage, to reveal the peculiarities of using this nominalization as a means of artistic depiction of reality, and also to expand the concept of the Ukrainian poetic thesaurus through the identified characteristic features of the idiostyle.

The article carries out a lexical and semantic analysis of the floronomen *smereka* in the language of Olha Kobylianska's literary texts. The artistic and stylistic functions of complex linguistic and figurative means, which include the floronomen *smereka*, are characterized, in particular epithetical, metaphorical constructions, comparative phrases, constructions with associative and symbolic meaning. It is proved that the floronomen *smereka* is the most typical linguistic image functioning in the writer's poetic idiolect. The individual-authorial peculiarities of the functioning of the floronomen *smereka* in the artistic picture of the world of Olha Kobylianska are determined.

Key words: linguopoetics, floronomen *smereka*, figure of speech, epithet, symbol, metaphor, comparative phrase, idiolect, Olha Kobylianska.